

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Folketingets Retsudvalg

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 8. april 2014

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail: sm@sm.dk

Under henvisning til Folketingets Retsudvalgs brev af 4. marts 2014 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholds endelige svar på spørgsmål nr. 684 (REU alm. del).

Ansvarlig: LAKN
Sagsnr. 2014-2354

Spørgsmål nr. 684:

"Ministeren bedes redegøre for, om EU-borgere, der modtager sociale ydelser i Danmark, fortsat kan modtage ydelserne, hvis de er varetægtsfængslet eller afsøner en fængselsstraf?"

Svar:

Spørgsmålet er forstået på den måde, at der ønskes oplysninger om, hvorvidt EU-borgere fortsat kan modtage kontante ydelser ved varetægtsfængsling/fængsling.

Det fremgår af artikel 18 i Traktaten om den Europæiske Union, at inden for traktatens anvendelsesområde er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.

Efter EF-forordning nr. 883/2004 artikel 4, der vedrører koordination af sociale sikringsydelser, forpligter medlemslandene sig til at behandle alle personer omfattet af forordningen på samme måde, som de behandler egne statsborgere.

Det generelle udgangspunkt for EU-borgere og danske statsborgere er, at de ikke fortsat kan modtage kontante ydelser, hvis de bliver varetægtsfængslet eller afsøner en fængselsstraf. Der kan dog under visse betingelser gives kompenserende økonomisk hjælp til fx boligudgifter. Dette udgangspunkt samt undtagelser i øvrigt er beskrevet nærmere i det følgende.

Borgere, der modtager *social pension* (førtidspension eller folkepension) får udbetalt pensionen indtil udgangen af den måned, hvori strafafsoningen påbegyndes. Hvis pensionisten inden opholdet fik udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måne-

den, hvori strafafsoningen påbegyndes. Dette gælder også i tilfælde af varetægtsfængsling.

Hvis der er rimelig udsigt til, at borgeren vil kunne løslades inden for ca. 6 måneder efter strafafsoningen er påbegyndt, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at den pågældende kan få udbetalt et beløb af pensionen til dækning af udgifter til husleje og lign. Herudover kan der eventuelt være mulighed for at udbetale hjælp i form af personligt tillæg til en folkepensionist eller en førtidspensionist efter reglerne fra før 1. januar 2003, hvis der er et særligt behov herfor.

I tilfælde af varetægtsfængsling, hvor der ikke efterfølgende finder en domsfældelse sted, efterbetales den del af pensionen, der ikke er udbetalt under varetægtsfængslingen.

Retten til *boligstøtte* er blandt andet betinget af, at ansøgeren har fast bopæl her i landet, og at ansøgeren benytter en bolig her i landet til helårsbeboelse. Hvis der afsiges en dom, der vil medføre frihedsberøvelse i mere end 6 måneder, vil den domfældte normalt ikke kunne få boligstøtte, da brugen af lejligheden ikke opfylder betingelsen om anvendelse til helårsbeboelse.

Der kan ydes *ordinært og ekstra børnetilskud*, når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under kriminalforsorgen ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig. Bestemmelsen omfatter både varetægtsfængsling, fængselsophold eller anden frihedsberøvende foranstaltning i henhold til dom. Bestemmelsen omfatter både fællesbarn og særbarn.

Til brug for besvarelsen er der indhentet bidrag fra Skatteministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Undervisningsministeriet for så vidt angår kontante ydelser inden for deres respektive ressortområder.

Skatteministeriet oplyser:

"Udbetaling af *børne- og ungeydelsen* påvirkes ikke af, om den ydelsesberettigede er indsat i en institution under Kriminalforsorgen. Opholder barnet sig under indsættelsen hos den anden af forældrene, kan denne dog begære ydelsen udbetalt efter § 4, stk. 3 eller 4. Hvis den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder, kan ydelsen udbetales til den indsattes ægtefælle, hvis den indsattes særbarn opholder sig hos denne, jf. lovens § 4, stk. 7."

Beskæftigelsesministeriet oplyser:

"Hvad angår udbetaling af sociale ydelser efter Beskæftigelsesministeriets lovgivning til personer, herunder EU-borgere, der enten varetægtsfængsles eller afsoner en fængselsstraf, gælder følgende:

Formålet med at udbetale *kontanthjælp* efter lov om aktiv socialpolitik er bl.a. at skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, som ikke på anden måde kan skaffe det nødvendige til sig selv og sin familie.

Der udbetales ikke løbende kontanthjælp, da den i spørgsmålet omhandlede persongrupperes forsørgelse som udgangspunkt forestås af fængselsmyndighederne, og da de i øvrigt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, hvilket er et krav.

Personer, der varetægtsfængsles eller afsoner en fængselsstraf, kan alene få udbetalt hjælp med de beløb, som fremgår af bestemmelserne i bekendtgørelse om uddannelseshjælp eller kontanthjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 29 i lov om aktiv socialpolitik.

En indsat, hvis bolig bør bevares af hensyn til den indsattes benyttelse, heraf under udgang eller efter løsladelsen, har ret til hjælp til dækning af en rimelig boligudgift, hvis pågældende ikke selv har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne.

Denne hjælp kan ikke overstige den indsattes andel af boligudgifterne. I hjælpen fradrages den indsattes indtægter efter skat, idet omfang disse sammenlagt med hjælp efter bekendtgørelsen overstiger det beløb, som den indsatte ville være berettiget til efter skat i almindelig kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Hvis den indsatte er gift eller samlevende, fradrages ægteparrets samlede indtægter efter skat, i det omfang disse overstiger det beløb, som de ville være berettiget til efter skat i kontanthjælp.

Kontanthjælp kan ikke eksporteres, og der kan ikke ydes hjælp til en bolig, der ligger i udlandet. Således havde en dansk statsborger ikke ret til økonomisk hjælp til betaling af husleje i Sverige under varetægtsfængsling i Danmark (principafgørelse 12-10).

Hvis den forventede afsoningstid overstiger 6 måneder, skal kommunen undersøge, om den indsattes boligbehov kan dækkes på anden måde end ved hjælp til husleje, f.eks. ved fremleje eller ved, at der på anden måde sikres den indsatte en bolig ved løsladelsen.

Kommunen kan i tilfælde, hvor der ikke ydes hjælp til betaling af boligudgifter, yde et beløb til dækning af opbevaring af bohaver, hvis der skønnes at

være behov herfor af hensyn til den indsatte tilværelse efter løsladelsen, og hvis betingelserne for at modtage enkeltudgifter efter § 81 i lov om aktiv socialpolitik i øvrigt er opfyldt.

Hvis den indsatte inden afsoningen har deltaget i den faktiske forsørgelse af et barn, og forsørgelsen under afsoningen overtages af en person, der modtager kontanthjælp, kan kommunen, hvis der skønnes at være behov herfor, yde hjælp til den indsatte til forsørgelse af barnet. Hjælpen kan højst udgøre et beløb svarende til normalbidraget og er betinget af, at den indsatte faktisk bidrager til forsørgelsen med et beløb, der mindst svarer til den ydede hjælp. Indsatte, der er sat i bidrag, er ikke omfattet af denne bestemmelse.

Der kan ydes hjælp til dækning af udgifter ved samvær med børn under 18 år efter reglerne i § 83 i lov om aktiv socialpolitik.

Endelig kan der ydes hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der er nødvendige for den indsatte tilværelse efter løsladelsen, hvis betingelserne i § 81 i lov om aktiv socialpolitik er opfyldt.

Hvis der ydes hjælp til etablering af bolig, kan hjælpen efter en konkret vurdering ydes kortere tid før løsladelsen, når det er nødvendigt for at sikre en bolig. Ved kortere tid forstås normalt 3 måneder eller derunder.

For så vidt angår *arbejdsløshedsdagpenge og efterløn* følger det af arbejdsløshedsforsikringsloven, at ydelserne ikke må udbetales til et medlem, som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed, eller som unddrager sig frihedsberøvelse.

For så vidt angår *sygedagpenge* kan der heller ikke udbetales sygedagpenge til personer, som efter domstolsafgørelse eller administrativ afgørelse er frihedsberøvet, eller som bevidst unddrager sig straffuldbydelse her i landet.

Udføres der under frihedsberøvelsen arbejde på det almindelige arbejdsmarked med tilladelse fra kriminalforsorgen, er der dog ret til sygedagpenge efter de almindelige regler.”

Uddannelses- og Forskningsministeriet oplyser:

”Det følger af *SU-lovens* § 2, at det er en betingelse for at modtage SU, at den uddannelsessøgende ikke samtidig modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne.

Varetægtsfængsling og afsoning af fængselsstraf betragtes som anden offentlig støtte, der udelukker SU. Ingen uddannelsessøgende har således ret til SU under varetægtsfængsling eller afsoning af fængselsstraf.

For en god ordens skyld bemærkes, at *Statens Voksenuddannelsesstøtte* (SVU) ikke betragtes som en social ydelse, idet det er et krav for at komme i betragtning til SVU, at ansøgeren er i arbejde.”

Undervisningsministeriet oplyser:

”Undervisningsministeriet opfatter forespørgslen som vedrørende ordninger, hvor der udbetales en kontant ydelse til en fysisk person under uddannelse etc. men hvor varetægtsfængsling eller indsættelse til afsoning forhindrer personen i at være aktiv på uddannelsen.

På Undervisningsministeriets område er der en række ordninger, hvor der udbetales kontante ydelser til deltagere i visse uddannelses- og undervisningsaktiviteter. Der er tale om *skoleydelse efter lov om erhvervsgrunduddannelse m.v.*, *skoleydelse efter lov om produktionsskolelover*, *skolepraktikydelser efter lov om erhvervsuddannelse*, *skoleydelse til elever, der deltager i produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse efter lov om erhvervsuddannelser og elevstøtte til deltagere på TAMU efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.*

Fælles for de nævnte ordninger er, at modtagerne skal være aktiv, dvs. optaget i henhold til de regler som gælder derom, i den pågældende uddannelses- og undervisningsaktivitet for at modtage ydelserne. Det er en forudsætning for at modtage ydelserne, at modtagerne møder op og deltager i aktiviteten eller har godkendt fravær pga. f.eks. sygdom etc. eller har ret til at have ferie i forbindelse med den pågældende uddannelsesaktivitet.

Et fængselsophold, herunder varetægtsfængsling, indebærer således i sig selv ikke en afskæring fra ydelserne, men det fravær fra uddannelsesaktiviteten som fængslingen medfører, kan få konsekvenser for modtagelsen af ydelserne.

Det bemærkes, at for så vidt en person, der afsoner en fængselsstraf, skulle få udgang fra fængslet, så vedkommende kan følge en uddannelsesaktivitet, vil vedkommende i forhold til de nævnte ordninger kunne modtage de samme ydelser som andre deltagere.

Der kan endvidere til deltagere i erhvervsrettet voksen – og efteruddannelse ydes godtgørelse for det tab af indtægt eller arbejdsmulighed, som deres deltagelse i uddannelsen medfører efter lov om godtgørelse og tilskud til befordring ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Der er endvidere for så vidt angår arbejdsmarkedsuddannelser m.v. mulighed for tilskud til kost og logi, når visse særlige betingelser er opfyldt, jf. lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.. Da det er en forudsætning for at modtage godtgørelsen, at der er tab af indtægt eller arbejdsmulighed, kan godtgørelsen ikke modtages under fængselsophold. For personer, der ikke er beretti-

get til godtgørelse, er der heller ikke mulighed for tilskud til befordring og til kost og logi.

Særligt for så vidt angår arbejdsmarkedsuddannelse, der i medfør af en forsøgsordning for perioden 1. januar 2013 – 31. december 2016 kan gennemføres i fængsler og arresthuse, bemærkes, at det i den gældende bekendtgørelse udtrykkeligt er bestemt, at der ikke er adgang til VEU-godtgørelse, tilskud til befordring og tilskud til kost og logi.

Det bemærkes, at de ovenfor nævnte ordninger har det samme indhold for såvel danske statsborgere som øvrige EU-borgere.”

Manu Sareen

/ Bent Nielsen